

EĞİTİM İZLEME RAPORU 2025

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, Eğitim İzleme Raporu 2025 başlıklı raporun özet bir versiyonudur.

Raporun tamamı için qr kodu okutunuz.

İLKE YAYINLARI: 279
ALAN İZLEME RAPORLARI: 27
EĞİTİM İZLEME RAPORU: 7

Proje Yürütücüsü: Ahmet Sait Öner

Proje Danışmanları: Nihat Erdoğan, Elyesa Koytak, Kurtuluş Öztürk, Erol Erdoğan, İsa Kaya

Editör: Ayhan Öz

Yazarlar: Yusuf Alpaydın, Muhammet Sait Bozik, Kürşad Kültür, Enise Akçin, Ayşe Betül Güler, Ayşe Betül Aka

Yayın Koordinatörü: Mehtap Nur Öksüz

Katkıda Bulunanlar: Halil İbrahim Sağlam, Ömer Avcı, Mutlu Aksoy, Mine Kılıç, Enver Dost, Betül Alkan, Abdulkadir Akkuş

Tasarım: iyicalismalar.tr

Kapak: Muhammed Emin Selvi

➡ İLKE Vakfı. (2026). *Eğitim izleme raporu 2025* (A. Öz, Ed.). DOI: dx.doi.org/10.71174/air27

© İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, İstanbul 2026

E-ISBN: 978-625-8350-00-5

DOI: http://dx.doi.org/10.71174/air27

Rapor Hakkında

Eğitim Politikaları Araştırma Merkezi (EPAM) tarafından hazırlanan Eğitim İzleme Raporu 2025, Türkiye’de eğitim sisteminin mevcut durumunu çok boyutlu bir çerçevede ele alarak yıllık gelişmeleri izlemeyi ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Açık erişimli ulusal ve uluslararası veri kaynaklarına dayanan rapor, eğitim sisteminin farklı kademelerine ilişkin temel göstergeleri analiz etmekte; yapısal eğilimleri, dönüşüm alanlarını ve politika ihtiyaçlarını görünür kılmaktadır.

Her yıl güncellenen içeriğiyle dinamik bir nitelik taşıyan rapor, bu yıl “Eğitim-İstihdam İlişkisi” ekseninde kurgulanmıştır. Bu çerçevede eğitim sisteminin çıktıları ile işgücü piyasasının talepleri arasındaki uyum, raporun bütününe yayılan bir perspektif olarak ele alınmakta; aynı zamanda müstakil bir bölümde derinlemesine incelenmektedir. Genel görünümünden eşitsizliklere, okul öncesinden yükseköğretime uzanan 12 bölüm, mevcut durumu ortaya koymanın ötesinde sistemin güçlendirilmesi için somut politika önerileri de içermektedir.

Raporun Kapsamı

Temel Bulgular

	2024-25 yılında ortaöğretim öğrenci sayısı 5,8 milyondan 5,3 milyona gerileyerek %8 oranında azaldı.
	Türkiye'de okuyazar olmayanların işgücüne katılım oranı %17,6 iken, yükseköğretim mezunlarında bu oran %76,9'a ulaşıyor. OECD genelinde ise yükseköğretim mezunlarının istihdam oranı %86,7 seviyesinde.
	Gençlerde eğitimi yarıda bırakma veya bölüm değiştirme oranı %17,7'dir. Bu oran; okul bitirmeyenlerde %59,6 ile en yüksek, genel lise mezunlarında %12,1 ile en düşük seviyededir.
	KYGM bursları nominal olarak artsa da reel değeri 2010'daki 200 TL düzeyinden 2025'te yaklaşık 177 TL'ye geriledi. Bursun asgari ücrete oranının 2010'daki %25 seviyesinden 2025'te %11,5'e düştü.
	Türkiye'de ilkökul kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısı 18 iken, OECD ortalaması 15 düzeyinde.
	Türkiye'de 15 yıl deneyimli bir öğretmenin satın alma gücü paritesi bazlı maaşı OECD ortalamasının yaklaşık %60'ı düzeyinde.
	Eğitim fakültelerinde öğrenci sayısı 2018-19'dan 2024-25'e 315 binden 226 bine geriledi. Aynı dönemde kontenjanlar %28, yerleşen öğrenci sayısı ise %33 oranında azaldı.
	Son bir yıl içinde yapay zeka kullandığını belirten öğretmen oranı Türkiye'de %23,8 iken OECD ortalaması %36,3, AB ortalaması %31,6 seviyesinde.
	Okul öncesi net okullaşma oranı bir önceki yıla göre yaklaşık 3,29 puan gerileyerek %51,59'a düştü. Son yıllardaki öğrenci sayısı düşüşü ise büyük ölçüde 3-5 yaş nüfusundaki daralmayla açıklanabilir.
	Yükseköğretimde araştırma görevlisi sayıları azalırken, doçent ve profesör kadrolarında artış sürüyor.
	Mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdam oranı %62,7 ile genel lise mezunlarının (%46,5) belirgin şekilde üzerinde.
	Babası ortaöğretim altı olanların %27'si, yükseköğretim mezunu olanların %80'i üniversiteye ulaşıırken; annesi ortaöğretim altı olanlarda oran %29, yükseköğretim mezunu olanlarda %84 olarak ölçüldü.

Öneriler

Ortaöğretimde görülen %8'lik öğrenci azalmasının nedenleri ayrıntılı biçimde incelenmeli; öğrencilerin ilgi, potansiyel ve kabiliyetlerine uygun tercihler yapmalarını destekleyen yönlendirme sistemleri güçlendirilmeli.	
Üniversitelerde mezun takip sistemleri kurumsallaştırılmalı; iş bulma süresi, ücret, alan içi istihdam ve bölgesel veriler düzenli üretilip karşılaştırılabilir ve açık biçimde yayımlanmalı.	
Eğitimden kopuşun yoğunlaştığı kademeler için MEB tarafından erken uyarı ve izleme sistemleri güçlendirilmeli; devamsızlık, sınıf tekrarı, bölüm değiştirme ve terk riskini birlikte izleyen veri alt-yapıları kurulmalı.	
KYGM burs ve kredi tutarları öğrencilerin temel yaşam maliyetlerini karşılayacak biçimde enflasyon ve barınma, beslenme, ulaşım gibi kalemler dikkate alınarak güncellenmeli.	
Öğrenci merkezli ve yaparak-yaşayarak öğrenmeye dayalı öğretim programlarının etkin uygulanması için sınıf mevcutları düşürülmeli, altyapı güçlendirilmeli.	
Öğretmen maaşlarının alım gücü artırılmalı; kademeli ve öngörülebilir bir iyileştirme planı uygulanmalı, yıllık güncellemelerde enflasyon ve verimlilik artışını birlikte yansıtan bir formül benimsenmeli.	
Eğitim fakültelerindeki kontenjan ve öğrenci sayılarındaki daralma dikkate alınarak, öğretmen ihtiyacına ilişkin orta ve uzun vadeli öngörüler doğrultusunda şeffaf ve öngörülebilir bir planlama çerçevesi oluşturulmalı.	
Öğretmenlerin yapay zeka kullanımının yaygınlığı artırılmalı; özellikle ders planlama, ölçme-değerlendirme, veri analizi ve farklılaştırılmış öğretim alanlarında uygulamalı eğitimler planlanmalı.	
Okul öncesi eğitimde yaşa duyarlı bir hizmet modeli planlanmalı; 4 ve 5 yaş için kurum temelli erişim güçlendirilirken, 3 yaş için aile temelli, esnek zamanlı ve bakım-eğitim bütünlüğünü gözetten modeller desteklenmeli.	
Akademik kadro yapısı analiz edilmeli; üst akademik ünvanlardaki artış ile alt kadrolardaki daralma birlikte değerlendirilerek akademik insan kaynağında kuşaklar arası dengeyi koruyacak planlamalar yapılmalı.	
Mesleki eğitimde öğrenci talebi, sektör ihtiyacı ve mezun-istihdam uyumu düzenli olarak analiz edilerek program açma, kapatma ve kontenjan kararları bu bulgular doğrultusunda şekillendirilmeli.	
Eğitimde kuşaklar arası eşitsizlikleri azaltmak için erken çocukluktan başlayarak aile arka planını dengeleyici destek mekanizmaları güçlendirilmeli.	

2025 EĞİTİM TABLOSU:

ÖNE ÇIKANLAR

- Okul öncesi çağ nüfusu **%5,56** geriledi **3,4 milyon** oldu.
- Okul öncesi okullaşma oranı **%51,9**'dan **%49**'a düştü.
- Demografik daralma erişim kadar temel bir problem.

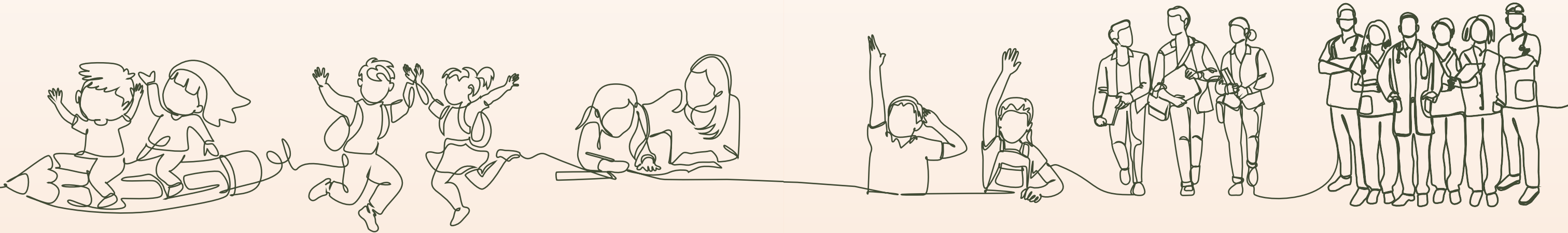
- İlkokulda **%99,74** okullaşma oranıyla Türkiye küresel standartların üzerinde.
- İlkokul kademesinde öğretmenlerin **%65,13**'ü kadın, **%34,87**'si erkek

- Ortaokul öğretmenlerinin yapay zeka kullanımı **%23,8**
- Özel eğitimde öğretmen başına düşen öğrenci oranı ilkokulda **55,98** ortaokulda **40,3**

- İstihdam oranı mesleki ve teknik lisede **%61** genel lisede **%51,2**
- Eğitimi yarıda bırakma/bölüm değiştirme oranı mesleki ve teknik lisede **%16,3** genel lisede **%12,1**

- Son 7 yılda Eğitim Fakültesi kontenjanları **%33,5** düştü, öğrenci sayısı **%28,4** azaldı.
- Burs ücretleri 2010'da asgari ücretin **%25**'i iken 2025'te **%11,5**'e düştü.
- Yükseköğretim mezunu olmada anne eğitim seviyesinin etkisi **%84**, babanın **%80**

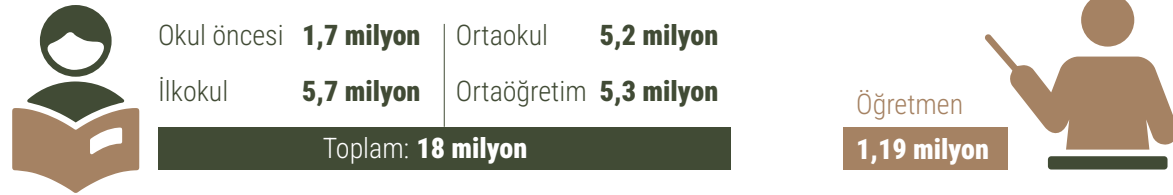
- Sağlık ve refah mezunu her **5** gençten **4**'ü uyumlu bir meslekte çalışıyor ortalama **8,9** ayda ilk işini buluyor.
- Gazetecilik ve enformasyonda **5** gençten **4**'ü uyumsuz bir meslekte çalışıyor.
- Sosyal bilimlerde ortalama ilk iş bulma süresi **18,1** ay

Genel Görünüm

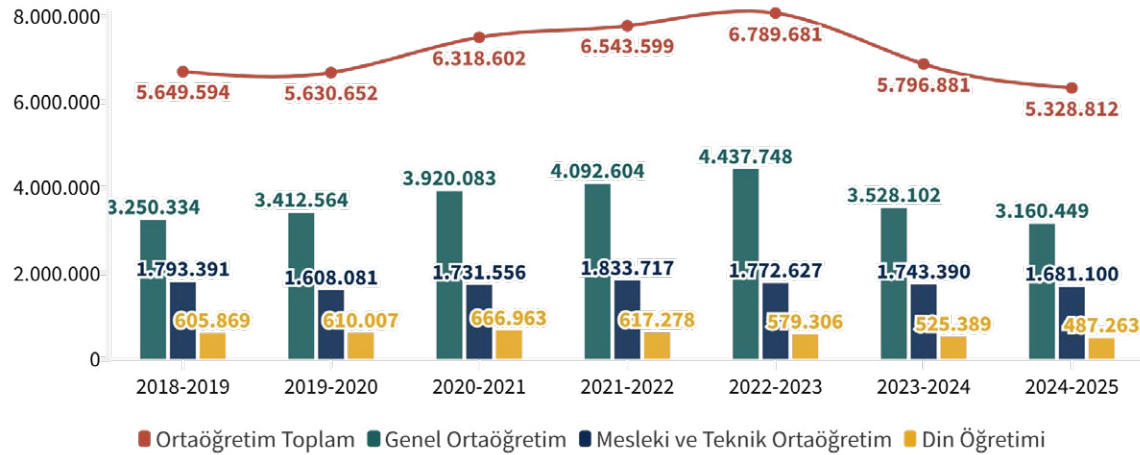

2024-25 eğitim öğretim yılında toplam öğrenci sayısı 17,96 milyona gerileyerek düşüş eğilimini sürdürmektedir. Bu azalış ilkököl dışında tüm kademelerde görülmekte, en belirgin düşüş %10,9 ile okul öncesi eğitimde gerçekleşmektedir. Ortaöğretimde ise öğrenci sayısı son iki yılda yaklaşık %8 azalarak 5,3 milyona gerilemiştir. Buna karşılık öğretmen sayısı 1,17 milyondan 1,19 milyona yükselmekte, derslik sayısı artmakta, okul sayısı ise sınırlı bir düşüş göstermektedir. Bu görünüm, öğrenci sayısındaki azalmaya rağmen sistemin fiziki kapasitesini koruduğunu göstermektedir.

Öğrenci ve Öğretmen Sayıları (2024-25)

Kaynak: MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri, 2025

Ortaöğretim Öğrenci Sayısı (2018-2025)

Kaynak: MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri, 2025

Eğitim-İstihdam İlişkisi

Türkiye’de eğitim düzeyi yükseldikçe işgücüne katılım ve istihdam oranları artmakla birlikte, bu artışın sınırlı kaldığı ve OECD ortalamalarının gerisinde seyrettiği görülmektedir. Okuryazar olmayan bireylerde işgücüne katılım %17,6 iken yükseköğretim mezunlarında bu oran %76,9’a ulaşmaktadır. Ancak toplam işgücüne katılım (%54,4) ve istihdam (%49,8) oranlarının düşük seyretmesi, eğitilmiş nüfusun ekonomiye yeterince entegre olmadığını göstermektedir.

NEİY oranının %26,7 ile OECD ortalamasının iki katından fazla olması, eğitim-istihdam ilişkisindeki yapısal sorunları daha da görünür kılmaktadır. Bunun yanı sıra yükseköğretim mezunları arasında yoksulluk oranının son yıllarda artış göstermesi ve bazı alanlarda iş bulma süresinin 18 aya kadar uzaması, eğitim çıktılarının işgücü piyasasıyla uyumunun zayıf kaldığına işaret etmektedir. Buna karşılık mesleki ve teknik lise mezunlarının daha yüksek istihdam oranlarına sahip olması, beceri odaklı eğitimin işgücü piyasasında daha güçlü karşılık bulduğunu ortaya koymaktadır.

Türkiye ve OECD Ülkelerinde Eğitim Durumuna Göre İşgücü Piyasası Göstergelerinin Karşılaştırılması

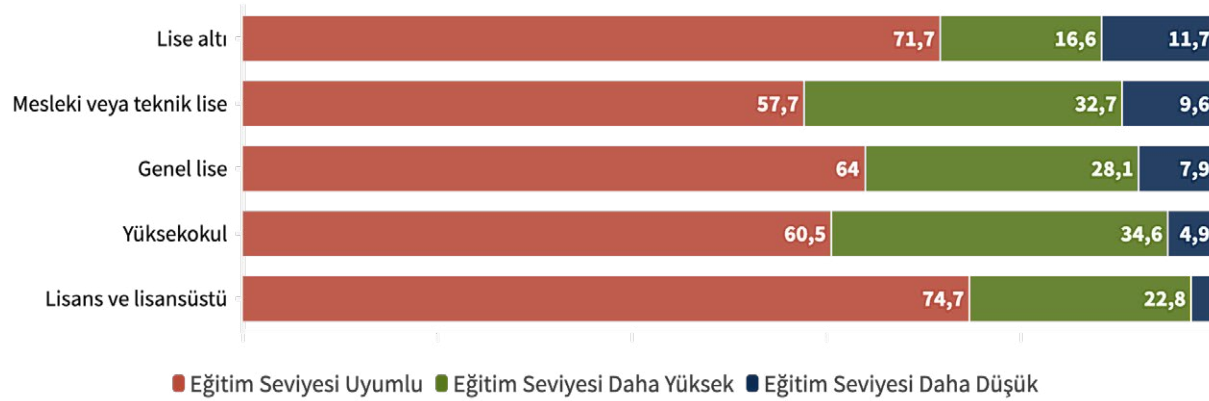
Eğitim Durumu	Bölge	İşgücüne Katılma (%)	İstihdam (%)	İşsizlik (%)
Lise Altı	Türkiye (15+ Yaş)	45,8	42,5	7,3
	OECD Ort. (25-64 Yaş)	66	60	9,4
Lise ve Dengi	Türkiye (15+ Yaş)*	62	56,1	9,7
	OECD Ort. (25-64 Yaş)	81	77	5,5
Yükseköğretim	Türkiye (15+ Yaş)	76,9	69,9	9,1
	OECD Ort. (25-64 Yaş)	90	87	3,8
Toplam	Türkiye (15+ Yaş)	54,4	49,8	8,5
	OECD Ort. (25-64 Yaş)	82	79	—

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2025; OECD, Education at a Glance, 2024; 2025

Çocuklar ve Gençler

Son yıllarda öğrenci sayılarında özellikle ortaöğretim ve okul öncesi kademelerde gözlenen düşüş, demografik değişimlerin yanı sıra öğrencilerin eğitimde kalma deneyimlerine ilişkin yapısal sorunlara işaret etmektedir. Gençler arasında NEİY oranının yüksek seyretmesi, eğitim ile sosyal ve ekonomik hayata geçiş süreçlerinin yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Benzer şekilde, bitirilen eğitim seviyesi ile mevcut işin gerektirdiği nitelikler arasındaki uyuma ilişkin veriler, eğitim sürecinde edinilen bilgi ve becerilerin bireylerin istihdam süreçleriyle her zaman örtüşmediğini ortaya koymaktadır.

Bitirilen Eğitim Seviyesinin Mevcut İşin Gerektirdiği Nitelikler ile Uyumu (% , 2024)

Kaynak: TÜİK, İşgücü Piyasasında Gençler, 2024

2024 verilerine göre dört yıllık yükseköğretim mezunlarının %22,8'i, ön lisans mezunlarının %34,6'sı, mesleki ve teknik lise mezunlarının %32,7'si ve genel lise mezunlarının %28,1'i, yaptıkları işin kendi eğitim seviyelerinden daha düşük nitelik gerektirdiğini ifade etmektedir. Bu çerçevede, öğrencilerin eğitim süreçlerinde daha bilinçli tercihler yapabilmesini sağlayacak kariyer rehberliği mekanizmalarının güçlendirilmesi, esnek geçiş imkanlarının artırılması ve farklı öğrenci profillerine hitap eden alternatif öğrenme yollarının geliştirilmesi, eğitimde kalıcılığı ve uyumu artırmak açısından kritik önem taşımaktadır.

Eğitime Erişim

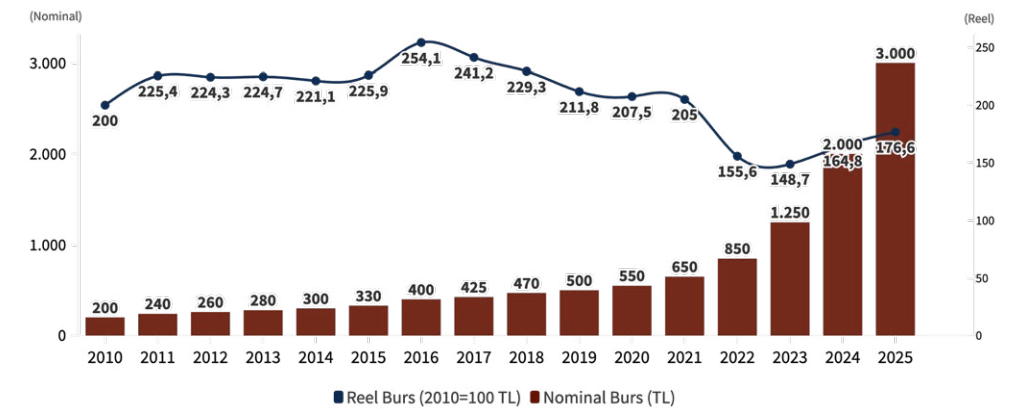
Eğitime erişim, bölgelere, kademelere ve cinsiyete göre farklılık göstermekle birlikte, zorunlu eğitime erişim büyük ölçüde sağlanmış durumdadır. Bununla birlikte erişimin yalnızca örgün eğitime katılım üzerinden değil; özel gereksinimli, özel yetenekli ve ekonomik ya da sosyokültürel açıdan dezavantajlı öğrencilerin destek mekanizmalarına ulaşabilmesi bağlamında da değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, özel eğitim kurumlarında öğretmen başına düşen öğrenci sayısının özellikle ilkököl ve ortaokul kademelerinde yüksek seyretmesi dikkat çekmektedir.

Özel Eğitim Kurumlarında Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Oranı (2024-25)

Kaynak: MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri, 2025

2024-25 eğitim öğretim yılı itibarıyla ilkököl düzeyinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 55,98, ortaokulda ise 40,3 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, ekonomik destekler açısından KYGM burslarının nominal olarak 3.000 TL seviyesine ulaşmasına rağmen reel değerinin yaklaşık 176,6 TL düzeyinde kalması, öğrencilerin artan yaşam maliyetleri karşısında desteklerin sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu göstergeler birlikte değerlendirildiğinde, eğitime erişimin yalnızca sistemde yer alma değil; aynı zamanda nitelikli desteklere erişim ve sürdürülebilir katılım meselesi olduğu anlaşılmaktadır.

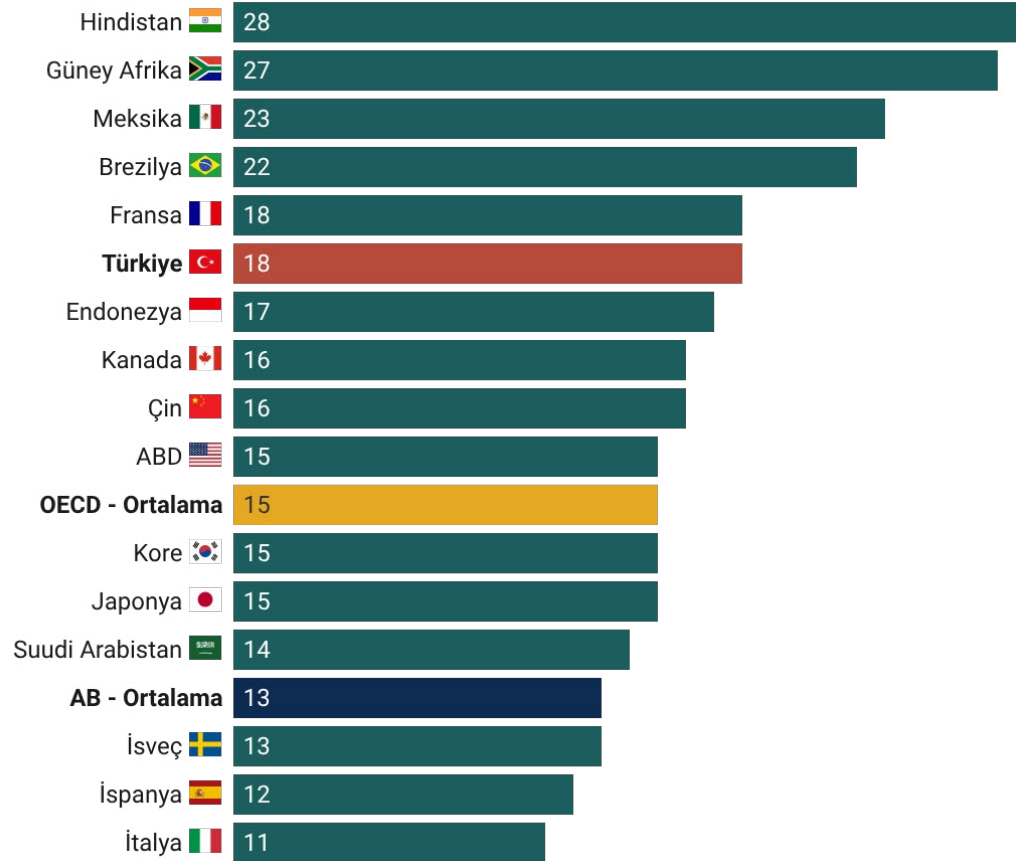
KYGM Burs Miktarlarının Nominal ve Reel Değerleri (TL, 2010-25)

Kaynak: TÜİK TÜFE verileri, KYGM resmi duyuruları ve Asgari Ücret Tespit Komisyonu kararlarından yararlanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

Eğitim Ortamları

Uluslararası veriler incelendiğinde, Türkiye’de ilkökul kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısının 18 olduğu, OECD ortalamasında ise bu sayının 15 olduğu görülmektedir. Bu gösterge, öğretim programlarının sınıf içinde etkili biçimde uygulanabilmesi açısından kritik bir belirleyicidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin öngördüğü öğrenci merkezli, etkinlik temelli ve yaparak-yaşayarak öğrenmeye dayalı süreçlerin hayata geçirilebilmesi, sınıf mevcutlarının yönetilebilir düzeyde olmasına bağlıdır. Bu nedenle yüksek sınıf mevcutları modelin sınıf içi uygulamalarını sınırlandıran temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır. İlkokulda görece yüksek seyreden sınıf mevcutlarının önümüzdeki yıllarda üst kademelere taşınacak olması ise bu riski artırmaktadır. Bu çerçevede, sınıf mevcutlarının azaltılması ve özellikle yoğun bölgelerde derslik kapasitesinin artırılması önem taşımaktadır.

OECD Ülkelerinde İlkokul Kademesinde Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2023)

Kaynak: OECD, Education at a Glance, Trends in the ratio of students to teaching staff from primary to upper secondary, by level of education, 2025

Eğitimin Bütçesi ve Finansmanı

Öğrenci başına harcama, MEB bütçesi bazında 2024’te 1.783 dolar iken 2025’te 2.215 dolara yükselmiştir; toplam eğitim bütçesi bazında ise bu rakam 3.336 dolara ulaşmıştır. Bununla birlikte söz konusu tutar, OECD ilkökul ortalaması olan 13.527 doların yaklaşık dörtte biri düzeyindedir.

MEB Bütçesi

2024	1.783 \$
2025	2.215 \$

Toplam Eğitim Bütçesi

2024	2.649 \$
2025	3.336 \$

MEB Bütçesi ve Toplam Eğitim Bütçesine Göre Öğrenci Başına Harcama (Dolar, 2024-25)

Kaynak: MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri, 2024; 2025; OECD, Education at a Glance, 2025

OECD’nin *Education at a Glance 2025* raporunda öğretmen maaşları, ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak amacıyla satın alma gücü paritesine (PPP) göre düzeltilmiş dolar cinsinden ve yasal maaş (*statutory salary*) esas alınarak hesaplanmaktadır. Bu kapsamda ek ders, prim ve benzeri ilave ödemeler karşılaştırmaya dahil edilmemektedir.

OECD Ortalaması		Türkiye	
		İlkokul (Başlangıç)	İlkokul (15 yıl)
İlkokul (Başlangıç)	42.290 \$	İlkokul (Başlangıç)	≈29.500 \$
İlkokul (15 yıl)	59.700 \$	İlkokul (15 yıl)	≈36.200 \$
Ortaöğretim (Başlangıç)	43.530 \$	Ortaöğretim (Başlangıç)	≈29.500 \$
Ortaöğretim (15 yıl)	61.600 \$	Ortaöğretim (15 yıl)	≈36.200 \$
		OECD’ye göre	≈%60

Öğretmen Yıllık Yasal Maaşları: OECD Karşılaştırması (PPP \$, 2023)

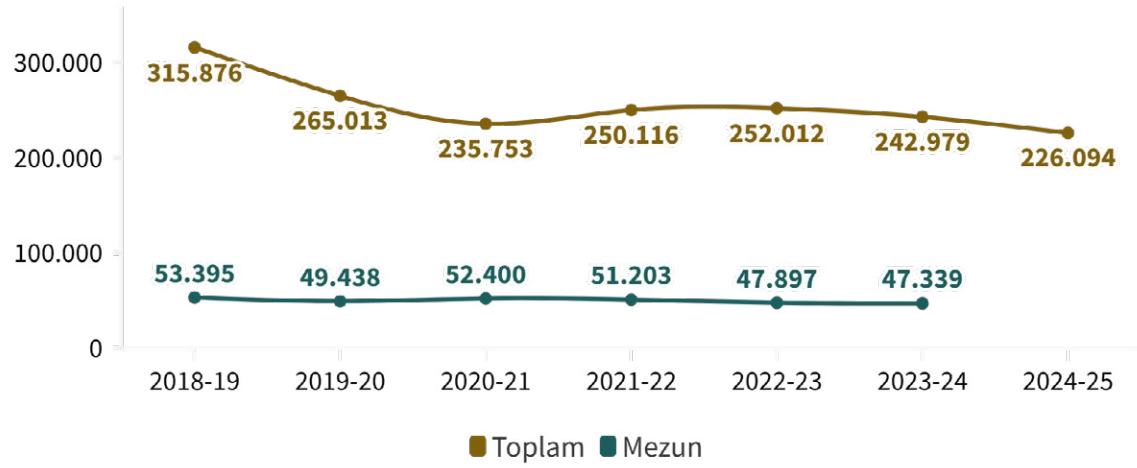
Kaynak: OECD, Education at a Glance, 2025; MEB, Bütçe Raporu, 2025

2023 verilerine göre öğretmenlerin yıllık yasal maaşları OECD ortalamasında ilkökulda başlangıç seviyesinde yaklaşık 42.290 dolar, 15 yıl deneyimde 59.700 dolar; ortaöğretim başlangıç seviyesinde 43.530 dolar, 15 yıl deneyimde 61.600 dolardır. Türkiye’de ise 15 yıl deneyimli öğretmenlerin PPP (satın alma gücü paritesi) bazlı yıllık maaşı yaklaşık 36.200 dolar seviyesindedir. Bu değer, OECD ortalamasının yaklaşık %60’ına karşılık gelmektedir.

İnsan Kaynağı

Eğitim fakültelerinde öğrenci sayısının 2018-19 öğretim yılında 315 bin ile zirveye ulaştığı, izleyen dönemde dalgalı bir seyir izlemekle birlikte 2024-25 itibarıyla 226 bin düzeyine gerilediği görülmektedir. Eğitim fakültelerinin kontenjanları ve bu fakültelere yerleşen öğrenci sayıları da bu görünümü desteklemektedir. 2018-23 döneminde kontenjanların 41-44 bin bandında görece istikrarlı bir seyir izlediği, yerleşen öğrenci sayısının da benzer biçimde sınırlı dalgalanmalar gösterdiği anlaşılmaktadır. Ancak 2023 sonrasında hem kontenjan hem de yerleşen sayılarında belirgin bir düşüş yaşandığı; 2023-25 döneminde kontenjanların yaklaşık %28, yerleşen öğrenci sayısının ise %33 oranında azaldığı görülmektedir.

Eğitim Fakülteleri Öğrenci Sayısı (2018/19-2024/25)

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri, 2025

Bu kırılma, toplam öğrenci sayısındaki son dönem düşüşle birlikte değerlendirildiğinde yapısal bir değişime işaret etmektedir. Nitekim yükseköğretim genelinde 2023-25 döneminde kontenjanların 1 milyon 90.014'ten 843.547'ye düşürülerek yaklaşık %23 oranında azaltıldığı görülmektedir. Kontenjanların belirlenmesinde Millî Eğitim Bakanlığının öğretmen arzı ve istihdamına yönelik planlamasının dikkate alındığı ifade edilmektedir.

Öğretmenlikte Meslek Ekosistemi

TALIS 2024 verileri, Türkiye'de öğretmenlerin gelişim odaklı zihniyeti benimsediğini ancak bu oranların kadınlarda %72 ve erkeklerde %69 ile OECD ortalamalarının (%79,4 ve %75,9) gerisinde kaldığını göstermektedir. Benzer şekilde dijital dönüşüm bağlamında öğretmenlerin yalnızca %23,8'inin son bir yıl içinde yapay zeka kullandığını belirtmesi (OECD: %36,3), teknolojiye erişim ve kullanımda sınırlı bir yaygınlığa işaret etmektedir. Buna karşın yapay zeka kullanan öğretmenlerin bunu daha çok öğretimi uyarılama, değerlendirme ve öğrenme verilerini analiz etme gibi pedagojik alanlarda yoğun biçimde kullanmaları, kullanımın niteliği açısından dikkat çekici bir potansiyel ortaya koymaktadır.

Öğretmenlerin Yapay Zeka Kullandıkları Alanlar (% , 2024)

Yapay Zeka Kullanım Alanı	Türkiye	OECD Ortalama	AB Ortalama
Bir konu hakkında verimli şekilde öğrenmek ve özetlemek	88,30	67,90	65,40
Ders planları veya etkinlikler oluşturmak	69,60	63,70	63,90
Ders materyallerinin zorluk seviyesini öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına göre otomatik olarak ayarlamak	54,50	37,40	39,40
Öğrencilerin yeni becerileri gerçek yaşam senaryolarında pratik yapmalarına yardımcı olmak	59,10	46,30	48,60
Özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencileri desteklemek	41,30	34,90	39,50
Öğrenci çalışmalarını değerlendirmek veya notlandırmak	56,30	25,50	26,00
Öğrenci geri bildirimi veya veli iletişimi için metin oluşturmak	51,10	32,30	30,90
Öğrenci katılımı veya performansına ilişkin verileri incelemek	58,90	25,30	29,40

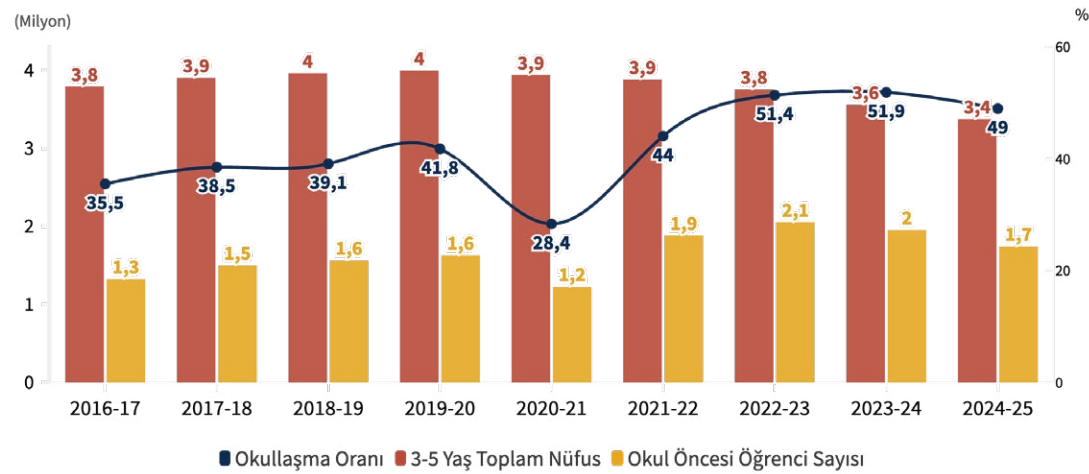
Kaynak: OECD, Results from TALIS 2024, 2025

Meslek ekosisteminin diğer boyutları incelendiğinde, öğretmenlerin çalışma koşulları, işbirliği düzeyleri ve mesleki sürdürülebilirliğe ilişkin göstergeler daha kapsamlı bir tablo sunmaktadır. Türkiye'de öğretmenlerin haftalık meslektaş işbirliğine ayırdığı süre 2018'de 1,9 saatten 2024'te 2,5 saate yükselmiş olsa da OECD ortalamasının (3,1 saat) altında kalmaktadır. 2018-2024 döneminde öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından değer gördüğünü düşünenlerin oranında 3,7 puanlık düşüş yaşanırken, aynı dönemde maaş memnuniyetinde 10,8 puanlık gerileme dikkat çekmektedir.

Okul Öncesi Eğitim

2024-25 öğretim yılında net okullaşma oranı %51,59'a gerileyerek bir önceki yıla göre 3,29 puan düşmüş olsa da pandemi öncesi seviyelerin üzerinde kalmayı sürdürmektedir. Gerilemenin önemli bir kısmı, 3–5 yaş nüfusunundaki daralma ile ilişkilidir. Nitekim aynı dönemde okul öncesi çağ nüfusunun yaklaşık %5,2 azalmasına karşın öğrenci sayısındaki düşüş daha sınırlı kalmıştır. Bölgesel ve yaşa bağlı farklılıklar ise dikkat çekicidir. 3–5 yaş grubunda okullaşma oranı %48,97 düzeyinde kalırken Batı Karadeniz ve Batı Marmara'da %53–59 bandına çıkmakta, Güneydoğu Anadolu'da ise %39–40 seviyesine gerilemektedir.

Okul Öncesi Öğrenci Sayısı, 3-5 Yaş Toplam Nüfus ve Net Okullaşma Oranı (Milyon, %, 2016/17-2024/25)

Kaynak: MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri, 2025; TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2024

Yaş ilerledikçe okullaşma artmakta ve 5 yaş grubunda %82,53'e ulaşmaktadır. Buna paralel olarak fiziki kapasite ve insan kaynağı göstergelerinde iyileşme gözlenmektedir: öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2022-23'te 16,88'den 2024-25'te 13,55'e, okul başına düşen öğrenci sayısı ise 51,61'den 44,01'e gerilemiştir. Ancak bu iyileşmeye rağmen Türkiye'de öğretmen başına düşen öğrenci sayısının hala uluslararası referans kabul edilen 1:10 seviyesinin üzerinde olması dikkat çekmektedir. Ayrıca resmî ve özel kurumlar arasında belirgin kapasite farkları sürerken, okul öncesi eğitime ayrılan kaynakların sınırlı kaldığı görülmektedir. Öğrenci başına harcamanın 4.163 dolar ve GSYH payının %0,24 düzeyinde olması, OECD ve AB ortalamalarının oldukça gerisinde kaldığını ortaya koymaktadır.

Yükseköğretim

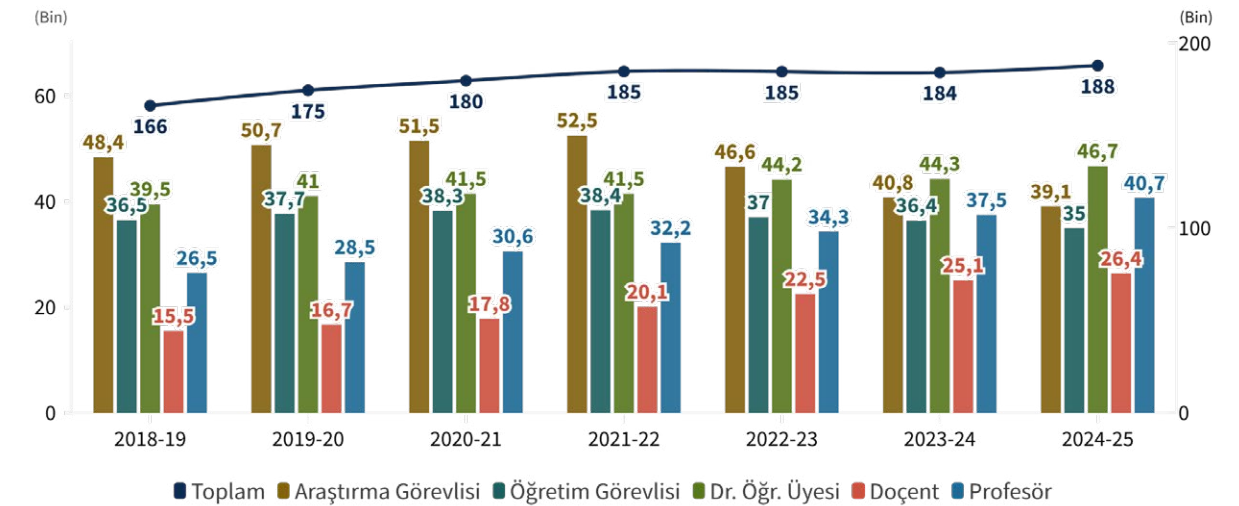
Yükseköğretimde öğrenci sayıları kademelere göre farklılaşan bir seyir izlemektedir. Ön lisans düzeyinde öğrenci sayısı yaklaşık %1,1 artış göstererek yükselirken, lisans düzeyinde öğrenci sayısı bir önceki yıla göre %5 azalmıştır. Bu gerilemede kontenjanların daraltılması ve ikinci öğretim programlarının kapatılması etkili olmaktadır. Lisansüstü düzeyde de düşüş eğilimi görülmekte; yüksek lisans öğrenci sayısı son iki yıl da belirgin biçimde azalırken, doktora öğrenci sayısı son yılda %13,8 gerilemiştir. Açıköğretim ve uzaktan öğretim programlarında da sırasıyla %5 ve %9,4 oranında düşüş yaşanmıştır. Bu görünüm, yükseköğretimde öğrenci sayılarının son dönemde genel olarak azalma eğilimine girdiğini göstermektedir.

Yükseköğretimde Öğrenci Sayısının Düzeylere Göre Dağılımı (2025)

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri, 2025

Akademik personel sayısı kadro türleri bazında değerlendirildiğinde, özellikle araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi sayılarında belirgin düşüş dikkat çekmektedir. Araştırma görevlisi sayısı 2022 yılına göre %25,6 azalırken, öğretim görevlisi sayısı da aynı dönemde %8,9 gerilemiştir. Buna karşılık üst akademik ünvanlarda artış eğilimi sürmektedir. 2018-19 dönemine kıyasla doçent sayısı %50,3, profesör sayısı %54 ve doktor öğretim üyesi sayısı %18 artmıştır. Bu görünüm, akademik kadro yapısında alt ünvanlardan üst ünvanlara doğru bir yoğunlaşmaya işaret etmektedir.

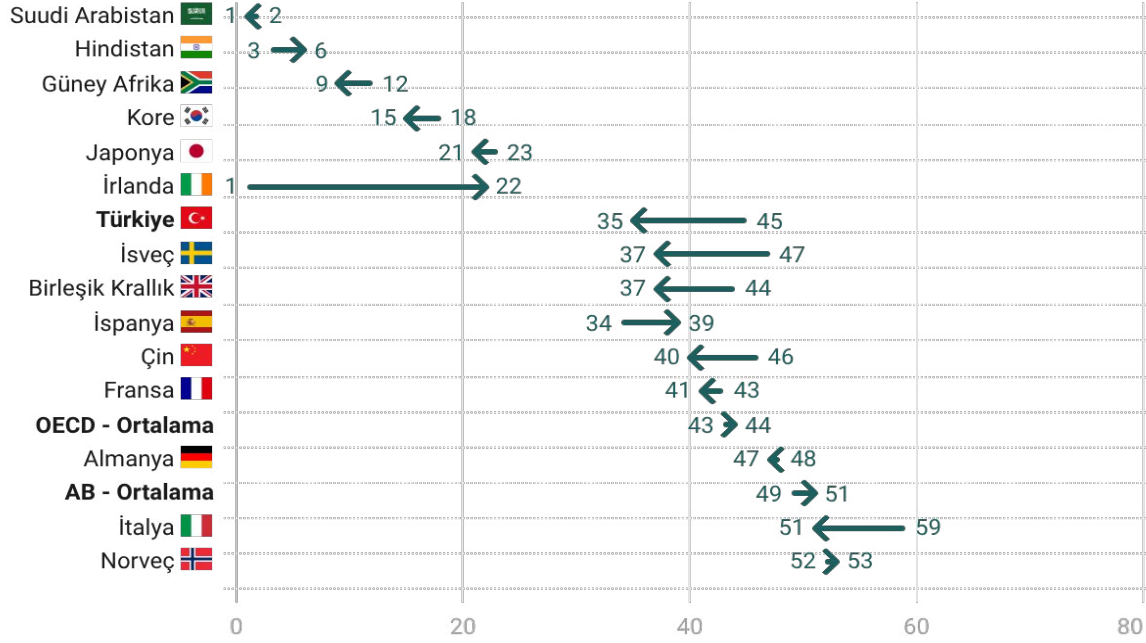
Yıllara ve Ünvanlarına Göre Akademik Personel Sayıları (Bin, 2018/19-2024/25)

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri, 2025

Mesleki ve Teknik Eğitim

Mesleki ve teknik lise mezunlarının işgücü piyasasına katılım ve istihdam açısından genel lise mezunlarına kıyasla daha avantajlı bir konumda. Mesleki-teknik lise mezunları (%62,7) genel lise mezunlarına (%46,5) kıyasla yaklaşık 16 puan daha yüksek istihdam oranına sahip (TÜİK, 2024). Bu fark, mesleki eğitimin işgücü piyasasıyla daha güçlü bağlar kuran beceriler kazandırdığını göstermektedir.

Ortaöğretim içindeki Mesleki Öğrenci Payı (% , 2013-23)

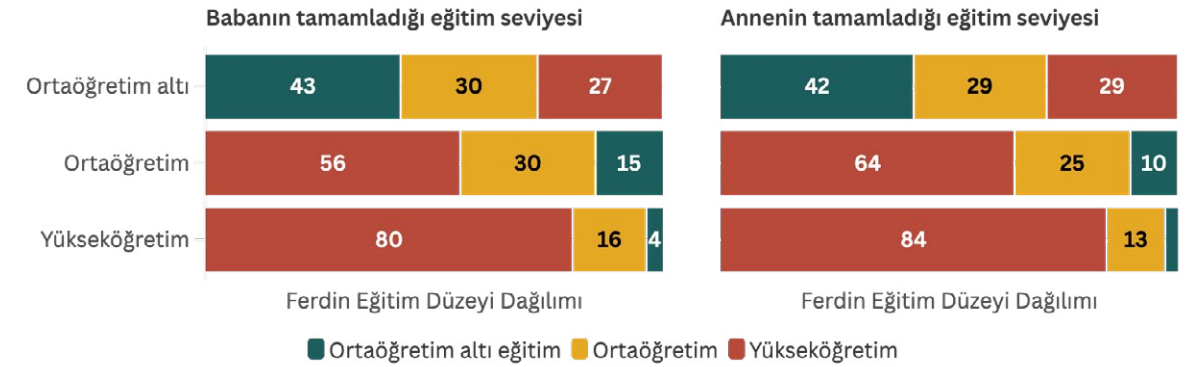
Kaynak: OECD, Education at Glance, Profile of upper secondary students, 2025

Ortaöğretimde mesleki eğitimin payına bakıldığında, bu oran eğitim sistemlerinin işgücü piyasasıyla kurduğu ilişkiyi yansıtan temel bir gösterge niteliği taşımaktadır. Avrupa ülkelerinde mesleki eğitimin payı görece yüksek düzeylerde seyrederken, diğer ülkelerde daha sınırlı kalmaktadır. Türkiye’de ise mesleki eğitimin ortaöğretim içindeki payı 2013’te %45’ten 2023’te %35’e gerilemiştir. Aynı dönemde OECD ve AB ortalamalarında artış gözlenmesi, Türkiye’nin bu alanda uluslararası eğilimden ayrıştığını göstermektedir. Bu görünüm, ortaöğretim talebinin ağırlıklı olarak genel ortaöğretime yöneldiğine ve mesleki eğitimin sistem içindeki konumunun yeniden değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Eğitimde Eşitsizlikler

Türkiye’de eğitimde eşitsizlikler; bölgesel, kurumsal ve demografik faktörlerin kesişimiyle çok katmanlı bir yapı sergilemekte ve eğitim kademeleri ilerledikçe farklı biçimlerde yeniden üretilmektedir. TÜİK (2024) verileri, eğitimde eşitsizliğin en güçlü belirleyicilerinden birinin aile arka planı olduğunu ortaya koymaktadır. Ebeveynin eğitim düzeyi yükseldikçe bireyin yükseköğretime ulaşma olasılığı çarpıcı biçimde artmaktadır.

Ebeveynin Tamamladığı Eğitim Düzeyine Göre Ferdin Eğitim Düzeyi Dağılımı (% , 2024)

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri, 2024

Babası ortaöğretim altı olan bireylerin yalnızca %27’si yükseköğretime ulaşabilirken bu oran babası yükseköğretim mezunu olanlarda %80’e; annesi ortaöğretim altı olanlarda %29 iken annesi yükseköğretim mezunu olanlarda %84’e çıkmaktadır. Bu durum, özellikle annenin eğitim düzeyinin çocukların eğitim çıktıları üzerinde güçlü bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu tablo, eğitim sisteminin kuşaklar arası eşitsizlikleri sınırlı ölçüde dengeleyebildiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi için erken çocukluk döneminden itibaren aile arka planını dengeleyici, hedefli ve sürdürülebilir politika müdahalelerinin hayata geçirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Sonuç

Eğitim sistemlerinde kalıcı iyileşme, tutarlı izleme ve kararlı politika adımlarının eşgüdümle yürütülmesiyle mümkündür. İLKE Vakfı Eğitim Politikaları Araştırma Merkezi (EPAM) tarafından hazırlanan Eğitim İzleme Raporu, her yıl güncellenen verileriyle bu sürecin hem bir hesap verebilirlik aracı hem de politika tartışmalarına zemin hazırlayan bir referans kaynağı olma işlevini üstlenmektedir.

Bu yılki rapor, Türkiye’deki eğitim sisteminin mevcut durumunu veriler üzerinden belgelerken, sistemin birbirinden bağımsız sorunlardan ziyade birbirine bağlı dinamikler bütünü olarak ele alınması gerektiğini bir kez daha vurgulamaktadır. Eğitim İzleme Raporu 2025, önümüzdeki dönemin en kritik önceliği olarak “Eğitim-İstihdam ilişkisi”ni merkeze almaktadır. Rapor, Türkiye’nin eğitimde yaşadığı niceliksel büyüme ve kitleselleşmenin tek başına yeterli olmadığını; “beceri uyumsuzluğu” ve “diplomalı yoksulluk” gibi yapısal risklerin giderek belirginleştiğini verilerle ortaya koymaktadır. Ayrıca, okul öncesi ve ortaöğretim başta olmak üzere öğrenci sayılarında yaşanan demografik daralma, eğitim kapasitesinin ve insan kaynağının işgücü piyasasının ihtiyaçlarına göre çok daha stratejik planlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Sistemin sürdürülebilirliği, finansal kaynakların etkin kullanımı, insan kaynağının güçlendirilmesi ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bununla birlikte, eğitimin merkezinde yer alan öğretmenlerin mesleki sürdürülebilirliklerinin sağlanması, artan idari yükler ile teknolojik dönüşüm karşısında desteklenmeleri, Milli Eğitim Akademisinin bu ekosistemdeki rolü gibi hususlar üzerine eğilinmesi gereken yapısal alanlardır.

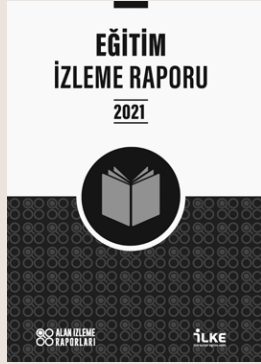
Sonuç olarak Eğitim İzleme Raporu 2025, Türkiye’nin eğitimdeki devasa beşeri sermayesinin ülkenin kalkınma dinamosu haline gelebilmesi için, eğitimin yalnızca “diploma dağıtan” bir statik mekanizma olmaktan çıkarılarak sektörle tam entegre, esnek ve yaşam boyu geçerli yetkinlikler kazandıran bir değer üretme ekosistemine dönüşmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

Eğitim İzleme Raporu 2026, bu yıl tespit edilen yapısal krizlerin ve çözüm önerilerinin politika düzeyinde ne ölçüde ele alındığını yeniden değerlendirecektir.

Kaynakça

- Millî Eğitim Bakanlığı. (MEB). (2024). *Millî eğitim istatistikleri örgün eğitim 2023/2024*. https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2025_10/16093144_meb_istatistikleri_organ_egitim_2023_20241.pdf adresinden erişildi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (MEB). (2025). *Millî eğitim istatistikleri örgün eğitim 2024/2025*. https://sgb.meb.gov.tr/istatistik_k/2425.pdf adresinden erişildi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2025). *2025 yılı bütçe raporu*. Strateji Geliştirme Başkanlığı. <https://sgb.meb.gov.tr/yayinlarimiz/yayin/146> adresinden erişildi.
- OECD. (2024). *Education at a glance 2024: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c00cad36-en>
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- OECD. (2025). *Results from TALIS 2024: The state of teaching*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/90df6235-en>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2024). *İşgücü piyasasında gençler, 2024* [Veri Seti]. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Piyasasinda-Gencler-2024-57941> adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2024). *Ulusal eğitim istatistikleri, 2024*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ulusl-Egitim-Istatistikleri-2024-53937> adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2025). *İşgücü istatistikleri, 2025* [Veri Seti] <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ekim-2025-54067> adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2025). *Tüketici fiyat endeksi, Aralık 2025* [Veri bülteni]. <https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/58294> adresinden erişildi.
- Yükseköğretim Kurulu. (YÖK). (2025f). *Yükseköğretim istatistikleri*. [Veri Seti]. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden erişildi.

Eğitim İzleme Raporları

EĞİTİM İZLEME RAPORU

2025

Türkiye’de her yıl milyonlarca genç eğitim sisteminden mezun oluyor. Öğrencilerin edindikleri birikim ile işgücü piyasasının beklentileri arasındaki mesafe ise giderek daha fazla konuşulmaya değer hale geliyor. Eğitim İzleme Raporu, Türkiye eğitim sistemindeki gelişmeleri veriye dayalı biçimde izlemek ve değerlendirmek amacıyla her yıl hazırlanıyor. Bu yılki raporun odağında eğitim ile istihdam arasındaki ilişki yer alıyor. Türkiye’de eğitim sisteminin çıktıları, işgücü piyasasının talepleri ve ikisi arasındaki uyum güncel veriler ve uluslararası karşılaştırmalar eşliğinde ele alınıyor.

Rapor okul öncesinden yükseköğretime, finansmandan eğitim ortamlarına, öğretmenlik mesleğinden eğitimdeki eşitsizliklere uzanan 12 bölümüyle Türkiye’de eğitimin kapsamlı bir fotoğrafını sunuyor. Her bölümde mevcut durum ortaya konuyor ve politika önerileri geliştiriliyor. Politika yapıcılar, araştırmacılar, eğitimciler ve eğitim gündemine ilgi duyan herkes için kapsamlı bir referans kaynak olan bu rapor, eğitim alanındaki tartışmalara veri temelli bir zemin kazandırmayı hedefliyor.

📍 Aziz Mahmut Hüdayı Mh. Türbe Kapısı Sk. No:13 Üsküdar / İst.

🌐 ilke.org.tr 📞 +90 216 532 63 70 @ bilgi@ilke.org.tr 🌐 📺 ilkevakfı